

Prohlášení Iniciativy Hlavák k ukončení humanitární pomoci na Hlavním nádraží

Na konci května má končit humanitární pomoc na Hlavním nádraží. Nebude tedy poskytována možnost nouzového noclehu, potravinové pomoci, výdej základních hygienických potřeb či lékařská pomoc, které na nádraží fungovaly doteď. Nevnímáme ukončení pomoci jako dobré řešení. Jsme si vědomi existenčního ohrožení, do něhož se jeho následkem stovky lidí dostanou. Jsme si ale rovněž vědomi kontextu, v němž k rozhodnutí došlo.

Zřizovatelem help pointu na Hlavním nádraží je Magistrát hl.m. Prahy, jejich provozovatelem je Organizace pro pomoc uprchlíkům. Iniciativa Hlavák sice nabírá, školí a koordinuje stovky dobrovolníků, nicméně se stále jedná o svépomocně organizovanou skupinu bez právní subjektivity. S Organizací pro pomoc uprchlíkům jsme v každodenní intenzivní součinnosti, nemáme ale hlasovací právo na krizovém štábu.

Situace na nádraží není v současné podobě udržitelná, Podmínky nejsou pro uprchlíky důstojné ani bezpečné, a dlouhodobě se stále zhoršují. Mimo jiné díky naší urgenci vzniklo v Tróji stanové městečko, jeho kapacita je ale výrazně menší než počet nocujících na nádraží a většina uprchlíků se do něj nastěhovala nikoliv z prostor nádraží, ale z rovněž potřebných kapacit lidí čekajících v asistenčním centru. K vyřešení humanitární krize na nádraží a jeho odtížení tedy nedošlo. Naše provizorní nocovací kapacity byly dlouhodobě nastavené na pomoc maximálně 250 lidem, přesto jsme v posledních dnech běžně pracovali až s více než 500 nocujícími uprchlíky.

Alespoň ty nejzákladnější potřeby se nám podařilo krátkodobě zajišťovat díky podpoře občanské společnosti a dárcům, kterým není osud lidí v nouzi lhostejný. Jsme si ale zcela vědomi toho, že tento typ komplexní humanitární pomoci nejde dlouhodobě provozovat z darů veřejnosti. Bez návaznosti následující péče a služeb zároveň naše práce postrádá smysl, dochází ke kumulaci uprchlíků v nouzi bez dalších vyhlídek a možností řešení.

Máme ale pochopení pro to, že Správa železnic, drážní hasiči, ale ani neziskový sektor, nemohou dlouhodobě suplovat funkce státu a doufáme, že závažnost současné situace alespoň donutí stát k efektivní a komplexní pomoci těm lidem na útěku, kteří končí zcela mimo záchrannou síť.

Zhodnocení situace na nádraží by bylo neúplné bez upozornění na to, že tato nesmírná nouze a selhání sociálního státu disproporčně postihuje uprchlíky romského původu. Je pro nás jen velmi těžko představitelné, že v situaci, kdy by na nádraží spaly na podlaze stovky dětí patřící k etnickým Ukrajincům, by byla odezva ze strany státu stejně omezená a restriktivní.

Reagovat na neudržitelnou situaci na Hlavním nádraží ukončením poskytování veškeré pomoci však považujeme za velmi nešťastné a nehumánní východisko. Jako cestu ke zlepšení této situace bychom naopak očekávali větší pomoc státu vedoucí ke zlepšení podmínek pro příjíždějící uprchlíky. Jednalo by se především o zajištění důstojného ubytování, aby lidé nebyli nuceni trávit v prostorách nádraží delší dobu.

V této souvislosti apelujeme na média, aby celou situaci monitorovala, zjišťovala informace o dalším osudu lidí, kteří skončí po navrhovaném uzavření pomoci na nádraží na ulici, a aby byly veřejně známé životní podmínky v detenčních centrech a rozdíly mezi postupem při procesu získávání dočasné ochrany v závislosti na etnicitě.

My, dobrovolníci Iniciativy Hlavák, budeme situaci na nádraží dále sledovat a hlídat, aby byla dodržována práva uprchlíků a zákonné postupy. Přestože bylo rozhodnuto, že současná podoba pomoci v budově nádraží bude 31.května končit, je klíčové, jak bude způsob uzavření proveden a jakou formou pomoci bude nahrazen. Není možné tyto stovky lidí vyhodit ze dne na den na ulici, a stejně tak je nehumánní přestat poskytovat pomoc dalším příjíždějícím uprchlíkům. V rámci svých možností jako dobrovolnického uskupení se budeme snažit lidem na útěku zajistit co nejdůstojnější podporu.

Intenzivně pracujeme na možnostech transformace svého působení tak, abychom mohli pomáhat co nejefektivněji a nejudržitelněji. Sami to ale nezvládneme. Nadále voláme po systémovém řešení prohlubující se humanitární krize. Na nádraží působíme od roku 2015 a budeme na něm působit i po navrhovaném uzavření uprchlického centra. Cílem Iniciativy Hlavák bude vždy obrana lidské důstojnosti a rovnosti před zákonem.

19.5. 2022

Iniciativa Hlavák